

Handläggare
Johan Karlqvist
08-508 265 50**Till**
Exploateringsnämnden
2014-02-06

Förslag till justerade hastighetsgränser för Spånga-Tensta, Hägersten med delar av Liljeholmen samt Kungsholmen, remiss från Trafik- och renhållnings- nämnden

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Krister Schultz
FörvaltningschefMarita Anheim
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafik- och renhållningsnämnden har skickat ut ett förslag på remiss med justerade hastighetsgränser för Spånga-Tensta, Hägersten med delar av Liljeholmen samt Kungsholmen. Nya hastighetsplaner har tagits fram för ovan nämnda områden samt Västerbron och Centralbron. Översynen omfattar huvudgator och några få lokalgator. Övriga delar av staden ska enligt förslaget få justerade hastighetsplaner, enligt samma metodik till utgången av 2016. Omskyltningen av samtliga områden kan då vara genomförd innan utgången av 2017. Hastighetsplanerna väger samman stadens mål för framkomlighet, trafiksäkerhet, miljö och attraktivitet.

Fysiska åtgärder kommer tillsammans med information och övervakning att vara viktiga för att stödja hastighetsefter-

levnaden. Uppföljningar kommer att ske, för att se resultatet av förändringarna och om behov av fler åtgärder finns. Omfattningen av åtgärder i pilotområdena kommer att utredas för att skapa en uppfattning av vad som krävs för att få en god acceptans för de nya hastighetsgränserna. Åtgärderna kommer att redovisas för Trafik- och renhållningsnämnden.

Bakgrund

Genom trafiksäkerhetsprogrammets åtgärdsplan 2012 fick trafikkontoret i uppdrag att genomföra en hastighetsöversyn. Sedan 2 maj 2008 tillåts hastighetsgränser mellan 30 till 120 km/tim i steg om 10 km/tim. Anledningen var att skapa bättre förutsättningar för ökad trafiksäkerhet, minskad miljöpåverkan och ökad acceptans för hastighetsgränserna.

Många kommuner i landet arbetar med hastighetsöversyner och skyltar om, från 50 km/tim till hastighetsgränserna 30, 40 och 60 km/tim. Sveriges kommuner och landsting har gett ut handboken *Rätt fart i staden* med vilken kommunerna steg för steg tar fram en ny hastighetsplan enligt samma metodik.

Stockholms pågående befolkningstillväxt ställer nya krav på stadens framtida trafiksystem. Det gäller såväl förmåga att hantera alla trafikantgruppers framkomlighet som trafikens samspel med stadsmiljön. Byggnad av nya stadsdelar och förtätning av befintliga stadsmiljöer kommer att ändra karaktären på vissa gator och vägar. Det som idag är en ren trafikled kan i framtiden bli en integrerad gata i stadens bebyggelse och därmed få helt förändrade funktionskrav.

Rätt hastighet på stadens vägar och gator är en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken, förbättra luften samt att minska buller och vibrationer.

Ett medvetet val i arbetet är att i stort sett inte beröra gatorna i 30-zonerna. Översynen omfattar därför i huvudsak huvudgatorna och några få lokalgator som har en funktion som uppsamlingsgator. Med utgångspunkt från metodiken i handboken *Rätt fart i staden* har följande principer för hastighetsgränser tagits fram:

- 30 km/tim: Gator som ingår i lokalnätet, på huvudgator utanför skolor med huvudentré mot huvudgatan och på gator där det är mycket tätt med entréer (centrummiljöer) och gatan är utformad för 30 km/tim.

- 40 km/tim: Gator som ingår i huvudnätet med bebyggelse längs sträckan och många korsningspunkter, gator i industri- och verksamhetsområden samt gator som ingår i lokalnätet men som har en uppsamlande funktion.
- 60 km/tim: Gator i huvud- eller övergripande nätet med hög grad av separering, få korsningspunkter och mycket begränsad bebyggelse i direkt anslutning till vägen.

Inga gator som omfattas av pilotprojektet föreslås få gångfart, 70, 80, 90, 100 eller 110 km/tim och därför har inga principer tagits fram för dessa. Förslaget innebär som helhet att många gator och vägar får sänkt hastighet, merparten från 50 till 40 km/tim. Några gator får höjd hastighet, från 30 till 40 eller från 50 till 60 km/tim.

De nya hastighetsgränserna skapar behov av olika typer av åtgärder för att uppnå stadens mål varav de viktigaste är:

- Utbyggnad av separata gång- och cykelbanor.
- Utbyggnad av hastighetssäkrade passager och korsningspunkter.
- Omgestaltning av gator eller utbyggnad av fysiska hastighetsdämpande åtgärder
- Fördjupade utredningar avseende påverkan på buller, vibrationer och luftkvalitet.
- Kommunikationsarbete internt i kommunen samt med medborgarna gällande acceptans och efterlevnad av de nya hastighetsgränserna.

Forskning och erfarenhet visar att det oftast inte räcker med att skylta om. Det är av stor vikt att genomföra flera olika typer av åtgärder som stödjer hastighetsefterlevnad. För de flesta gator finns behov av att göra någon typ av åtgärder, men det behov som uppstår genom hastighetsöversynen innebär inte att alla åtgärder måste genomföras innan en ny hastighetsgräns kan införas. För många gator kommer en anpassning till nya hastighetsgränser ge förbättringar redan med nuvarande utformning.

Exploateringskontorets synpunkter

Förslaget till nya hastighetsgränser stödjer exploateringskontorets uppsatta mål för bostadsbebyggelse då hastighetsgränserna till merparten sänks från 50 km/tim till 40 km/tim vilket minskar buller, utsläpp och vibrationer. Risken för ökade kostnader till följd av förslaget vid ombyggnad och nybyggnad av gator i ex-

ploateringsprojekt bedöms som små jämfört med idag då fysiska åtgärder och separerade gc-banor oftast ingår i projekten.

Vid förändringar av hastighetsgränserna områdesvis så bör man tänka på att genomgående gator i huvudnätet, som sträcker sig genom flera områden t.ex. Bergslagsvägen och Söderleden-Centralbron-Klarastrandsleden inte får för många olika hastighetsgränser i en övergångsfas.

Exploateringskontoret ser i sin helhet positivt på förslaget och dess principer då det ger goda möjligheter att bygga en levande stadsmiljö.

Exploateringskontorets förslag

Exploateringsnämnden överlämnar ovanstående redovisning som svar på remissen.

Slut

Bilagor

1. Förslag till nya hastighetsgränser i Spånga-Tensta, Hägersten och Kungsholmen
2. Pilotprojekt Hastighetsplan Stockholm, rapport april 2013
3. Sändlista för remiss av förslag till hastighetsplaner för Spånga-Tensta, Hägersten och Kungsholmen
4. Trafikkontorets tjänsteutlåtande översyn av hastighetsgränserna i Stockholm. Dnr T2013-320-02133